

TABIAT GÜNLÜĞÜ: HIÇ BAKMAZ MIYIM ÇATLAĞI OLMAYAN GÖKYÜZÜNE

İsmail Karakurt

■ Gökyüzünün görkemini, en çok açık alanda ya da yollardayken fark ediyor insan. Biliyorum, bir gökyüzü var ve ben hep onun önünde düşünürüm. Başımızın üstünde çalışıp duran müthiş bir matematik. “Göğ” gibi bakarım gökyüzüne. Güneş dolar her şeye aklı, o saf ve duru saltanatıyla. Gölge de onunla, ışık da alabildiğince. Göğün esenliği göğsümüze bir kanaviçe inceliği duygusuyla sığar. Kadim deyiştir, “Gökyüzündeki kuş bile, yeryüzünde kendisine benzeyene konar”mış.

Bugün gökyüzü sanki su kasidesi çiçeğinin sakinleştirici mor-mavisi gibi bakıyor. Başkaları nasıl görür gökyüzünü? Ben bir rüya gibi görürüm. Gökyüzünü de, büyülu bir yamacı da, çello çalan çayırda çimeni de. Eskiden de yaşamak denen şeyi ilk kez deneyen deli dolu bir tay edasıyla bakardım. Gökyüzünün bütün renkleri çimen yeşili ve su mavisi görünürdü. Herkesinki farklı; kimsenin gökyüzü, ışığı, mavisi, siyahı, bulutları kimseninkine benzemez mi? Uzaklığı herkesin gördüğü kadar uzaktır. Gözünü yumsan gönlünde duyarsın. Ve sanki sevgiliye seslenir gibi seslenirsin: “Bana dönen gökyüzüm!”

Güneş, ince ince bir ayçiçeği çözülmesidir. Ne kadar ilginç... Bir sürü ışıktan tüy! Parlak ve neşeli. Kışın en soğuk günlerinde bile manzaraya inanılmaz bir ilgi katar! Eskiler kış ortasında kar gibi çavanına “sahte” deseler de. Her mevsim güneş yıkılınca akşam alacasından sonra gece gelir. Artık çıt yok ve herkes uykudayken tek başınasın, gökteki ay ve yıldızlarla senli benlisin. Onların fener alevleriyle fısıldaşırsın. Tanrı’yı unutmayanlar yıldızlı göğe sonsuzca bakar ve fısıldaşırlarmış. Bu bakışta saklıdır insanın ruhuna dolan yeni, hep yeni ve artan bir hayranlık. Bu andan itibaren seyir ne sadece akılla ne de büsbütün akılsızdır. Zihin, akıl ve gönül bir arada olunca gökyüzüne bakmak daha büyük bir macera ve her anı bitmek bilmez bir hazine. Kaç insan balkona, yüksek bir yere çıkınca gökyüzünde ne olduğuna bu düşünce, bu merakla bakar? Kimler geceleri tam burada, ışıkları

söndürülmüş bir balkonda yahut bir damda sırt üstü uzanıp yıldızları sayar, kayıp gidenlere göz kırpar? Bu bir romantizm değil, çoğu zaman varoluşumuzun sıradanlığı tarafından gölgede bırakılana işaretir.

Her bir çift göz, mevsimlerin ters yüz oluşuna aldırmandan bambaşka bakar gökyüzüne. Kimi bir fırtına görür onda, kimi sonsuz bir sessizlik... Bu, belki de hepimizin gizlice arzuladığı bir şey. Böylesi bir arzunun içinde gezinir durur dış dünyanın sınırlarını aşmak ve içimizdeki sınırsızlığı birazcık olsun anlabileceğimiz bir dil. Bu göz, bu dil ile hiç bakmaz mıyım Tanrı'm, üstümüzdeki göğe, onun süslerine ve hiçbir çatlağının olmayışına? Orada çiçeklerin ya da serçelerin gösterişi gibi bir şey yıldızların yaptığı. Saf bir bakışın, duruşun veya sadeliğin içinden daha iyi anlaşılıyor onların bize açtığın pencereler. O koca mavi boşluk, gün ışığında bedenle ruhun uyum içinde ve aynı hizada yol alması için insana anlatılamaz bir esenlik bahşediyor. Hele, o boşlukta sallanıveren yeryüzünün lambası, güneşin cilveleri hiç biter mi? Yazda ayrı, ilkyazda ve kışta ayrı. Ama bazen de Attar'ın dediği gibi "serkeş bir tay"dır. Delidir, divanedir. Zapt edilemez bu anı yakalayabilirsek, evrenin gerçek yüzüyle hayal gücünden çıkmış bireşim anını, gökyüzü bambaşka bir imgeye dönüşebilir. Sanırım van Gogh, bu çarpıcı anı yakalamıştır "Yıldızlı Gece" tablosunda.

Gökyüzünü elimde taşıyamam. Öyle bir gücüm yok. Ama önünde durup gözleri büyümüş bir çocuğun gözüyle yıllarca bakabilirim ona. Gökyüzüne bakmak bir balonun dışına bakmak değildir. Her ikisinin de içi vardır. Gökyüzünün o büyük boşluğunu, biçimden biçime giren o binlerce yıldızın yanıp söndüğü boşluğu, bir şair aklıyla seyrederim.

Yaz gecelerinde ay, nazik ışıyla ne fısıldar insana? Mesela bugün bana eski bir şarkıyı fısıldıyor. Göğün okyanusunda kürek çekiyor hilal biçiminde. Kim bilir, kimlere başka başka neler yapıyor? Bugünlerde tam üzerimizdeki üç parlak yıldızın üçgenini görmemek mümkün değil. Ben gördüm, bakın, siz de göreceksiniz. Yaz üçgeni demişler bu yıldızlara ya da sırasıyla "Lir", "Kartal" ve "Kuğu". Adları bile ayrı güzel. Biraz matematik biraz metafizik! Bir çiğdemi veya çiçekli bir dalı seyretmek ya da Hacı Taşan'ın sazının düzenine hayranlık gibi bir şey gökyüzünün metafiziği. İnsan, sonsuzluktan iz taşıyan her şey karşısında coşkuya kapılıyor. Öyle bir an yakaladım ki sanki gökyüzü, dünyaya büyük bir şiiri fısıldıyor gibi gözüküyor. Ya Kehkeşan? Kimi yazarlar, şairler samanyolu yeterince güzel değil de sanki kehkeşan daha da güzelleştiriyor havasında kullanmaktan keyif almışlar.

Çocukluğun gökyüzü diye bir şey var mı? Elbette, çocukluğu yıldızlı göklerin altında geçmiş her insanda böyle bir gökyüzü var. Yavaşlar, durur, uçar, bakar ve şaşkınlığını gizleyemez. Bir eleğimsağma gibi uçurtmayı da bundan severler. Şehirde olmayan bir gökyüzü bu. Açıklığa başka bakar gökyüzü! Daha yakın zamanda sadece bozkırın açıklığından değil Blagay Tekkesi'nin yaslandığı kayalıklar üzerinden de baktım gökyüzüne. Çocukluktaki gibi enfes! Çocukluğun gökyüzüyle bir ilgisi vardır. Bu anlayışla şair, "Gökyüzü gibi bir şey

bu çocukluk/hiçbir yere gitmiyor” dizeleriyle bizi bir şeye ikna etmeye çalışıyor. O şey, andır. An, zamanın tek gerçekliği ve ayaklarımızın ucundan başlıyor yukarıya doğru. Bir bakış o anda yerini bulur ya da bulmaz. Sonsuzluk andadır. Talihsiz değilsen ve bakış yerini bulursa, hâlâ o anı seyreden sensin. “Bak!” diyen sensin! Aşk ile gökyüzünü işaret eden sensin.

Gökyüzünün bütün görkem ve gösterişi gürültüsüz yaşamayı öğretti bana. Telaşsız ve sevinçli.

Şu üstümüzdeki gökyüzünü, saf iki göz ile temaşa ederken sordunuz mu? Ben sordum. Çocukluğumdan beri gökteki yerini kaybeden yıldızları merak eder dururum, şimdi neredeler? Biri benimdi. Zamanlı zamansız sırtüstü uzanıp zaman dışı bir bakışla seyrettiğim gök kubbede hâlâ o yıldızı ararım. Onun sessiz ipiltisini.

Ağzımda gezdirdiğim yumuşak yaban eriği patladı. Bu patlayış anı, bütün büyüğü bozdu. Devedikeninin üzerine konmuş bir yaz kelebeğinin düşü gibi öylece gökyüzüne bakakaldım.